

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้: "CSI วาจา: สืบจากคำ...หยุดวงจรบูลลี่"

เวลา: 40 นาที

สมรรถนะผู้เรียน: ทักษะชีวิต, การคิดขั้นสูง, และการเข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่าง "การล้อเล่น" กับ "การบูลลี่" ได้
2. นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของผู้ถูกรกระทำที่ว่า "คนบูลลี่ไม่เคยจำ แต่คนถูกรกระทำไม่เคยลืม"
3. นักเรียนฝึกวางแผนสื่อสารโดยใช้ ตัวกรอง 5 ชั้น ก่อนพูดจริง

2. กระบวนการเรียนรู้ (กระบวนการ Facilitation)

ช่วงที่ 1: Detective Case (5 นาที)

- **Facilitator (ครู):** สมมติบทบาทเป็นนักสืบ ชวนนักเรียนสืบคดี "อาชญากรรมที่มองไม่เห็น"
- **คำถาม:** "ถ้าให้เปรียบเทียบคำพูดร้าย ๆ เป็นอาชญากรรม นักเรียนคิดว่ามันเหมือนอาชญากรรมชนิดไหน?" (เช่น มีด โกง อาบน้ำผึ้ง, ระเบิดเวลา)

ช่วงที่ 2: Evidence Analysis (10 นาที)

- **กิจกรรม:** ชมคลิปวิดีโอ "เราต่างก็อยู่ในวงจรการบูลลี่โดยไม่รู้ตัว"
<https://www.youtube.com/watch?v=dcCP5u7MkT0>
- **Facilitation:** แบ่งกลุ่มย่อยสั้น ๆ ให้ช่วยกันหา "หลักฐานการบูลลี่" ในคลิป เช่น:
 - การประชดประชัน: "เปลี่ยนไปกินหญ้าแทนข้าว"
 - การล้อปมด้อย: "ลืมติดแผ่น CD ไว้ที่หาง" หรือเรื่องอ้วน
 - การเหยียดประสบการณ์: "คุณเป็นแค่เรสซิเดนซ์ ประสบการณ์ยังน้อย"
- **สะท้อนคิด:** "ทำไมคนที่พูดถึงจำไม่ได้ แต่คนที่โดนอย่างคุณหมอวีหรือดาวถึงจำได้แม่น?"

ช่วงที่ 3: The Lab: 5 Filters (15 นาที)

- **กิจกรรม:** "ห้องแล็บเปลี่ยนคำ"
- **เนื้อหา:** แนะนำเครื่องมือจาก กิจวัตรความดีข้อที่ 5: พูดดี มีวาจาสุภาพดี โดยใช้กฎ "ตัวกรอง 5 ชั้น" ได้แก่: 1. จริงไหม 2. สุภาพไหม 3. มีประโยชน์ไหม 4. ใจเมตตาไหม 5. ถูกกาลเทศะไหม

- **Workshop:** ให้แต่ละกลุ่มเลือก 1 สถานการณ์บุลลีจากคลิป แล้วลองสวมบทบาทเป็นตัวละครนั้นใหม่ โดยใช้ตัวกรอง 5 ชั้นก่อนจะพูดออกมา
 - *ตัวอย่าง:* แทนที่จะบอกว่า "แะด้า" หรือ "ระวังคานหัก" จะพูดอย่างไรให้ผ่านตัวกรอง?

ช่วงที่ 4: Case Closed & Commitment (10 นาที)

- **กิจกรรม:** "คำขอโทษจากใจ"
- **Facilitation:** ชวนดูตอนจบของคลิปที่ตัวละครต่างขอโทษกัน และสรุปว่า "คำขอโทษพูดง่ายกว่าการสรรหาคำมาบูลลี่กัน"
- **Action:** ให้นักเรียนเปิด สมุดบันทึกความดี และเขียน "เป้าหมายการพูดดี" ของสัปดาห์นี้
 - *โจทย์:* "ในสัปดาห์นี้ ฉันจะระวังการใช้คำพูดเรื่อง..... กับเพื่อน โดยจะใช้ตัวกรอง 5 ชั้นก่อนพูดเสมอ"

3. การวัดและประเมินผลอย่างง่าย

1. ประเมินจากการวิเคราะห์: นักเรียนสามารถระบุพฤติกรรมบูลลี่ในวิดีโอได้ถูกต้อง
2. ประเมินจากการฝึกปฏิบัติ: การลองเปลี่ยนคำพูดบูลลี่ให้เป็นวาจาสุภาพที่ผ่านตัวกรอง 5 ชั้น
3. ประเมินจากสมุดบันทึก: มีการเขียนเป้าหมายหรือความประทับใจในหัวข้อ "พูดดี มีวาจาสุภาพ" ลงในสมุดบันทึกความดี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับครู: แผนนี้เน้นให้เด็กเห็นว่า คำพูดจะเป็นนายเราเสมอ เมื่อพูดออกไปแล้ว การฝึกบันทึกความดีจะช่วยให้เขามีสติและ "หยุดคิดก่อนพูด" ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการหยุดวงจรบูลลี่